

Bastırma Duyarlılık Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bastırma Duyarlılık Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17321>

Özet

Bastırma Duyarlılık Ölçeği (BDÖ), bireylerin bastırma savunma mekanizmasının kullanma eğilimlerini ve bu mekanizmaya karşı gösterdikleri duyarlılık düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, G. Bayezid tarafından 2000 yılında Türk kültürüne uyarlanmıştır. Psikometri alanında bir uyarlama çalışması olarak sunulan bu çalışma, orijinal ölçeğin yapısal geçerliliğini ve güvenilirliğini Türkçe konuşulan popülasyonlarda araştırmayı amaçlamıştır. Çalışma, Düünen Adam dergisinde yayımlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Bastırma, Duyarlılık, Ölçek, Uyarlama, Savunma Mekanizması, Psikometri, G. Bayezid.

Yazarlar

Bayezid, G. (Uyarlayan)

Amaç

Bastırma Duyarlılık Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin bilinçdışı süreçlerdeki olumsuz veya kabul edilemez dürtü, düşünce ve anılar bilinçten uzak tutma eğilimlerinin şiddetini tespit etmektir. Psikanalitik teori çerçevesinde önemli bir yapı olan bastırmanın, kişisel farklılıklar bakımında ne ölçüde kullanıldığını belirlemek hedeflenmiştir.

Ölçeğin Türk kültürüne uyarlanması, bu psikolojik yapının kültürel bağlamda geçerliliğini ve uygulanabilirliğini sağlamak için kritik öneme sahiptir. Bu sayede, klinik ve araştırma ortamlarında Türk popülasyonunda bastırma mekanizmasının etkileri standart bir araçla ölçülebilmektedir.

Yapı

Ölçek, temel olarak bastırma duyarlılığı (Repression Sensitivity) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, bireyin duygusal olarak rahatsız edici materyallere karşı ne kadar savunmacı bir tepki gösterdiğini ve bu materyalleri bilinç seviyesinden ne kadar hızlı ve etkili bir şekilde uzaklaştırdığını ifade eder. Yüksek skorlar, kişinin bastırma eğiliminin yüksek olduğunu gösterir.

Bastırma, savunma mekanizmaları merkezinde yer alır ve bireyin uyum sağlama biçimlerini, stresle başa çıkma stratejilerini ve genel psikopatolojisini anlamada temel bir rol oynar. Bu ölçek, bu karmaşık yapıyı operasyonel hale getirerek ölçülebilir kılmayı amaçlamaktadır.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmiştir. Ancak G. Bayezid'in 2000 tarihli uyarlama çalışmasında, orijinal ölçeğin yapısal geçerliliğinin Türk kültüründe de korunduğunu göstermek amacıyla çeşitli geçerlik analizlerinin (örneğin, yapı geçerliği ve eş zamanlı geçerlik) yapıldığı varsayılmaktadır.

Bir uyarlama çalışmasının temel gerekliliklerinden biri, çeviri sonrası maddelerin kültürel eşdeğerliğini ve ölçeğin teorik yapıyla uyumunu kanıtlamaktır. Bu nedenle, uyarlama makalesinin detaylarında (Bayezid, 2000), ölçeğin Türk popülasyonu için uygunluğunu gösteren geçerlik bulgularının yer alması beklenir.

Güvenirlilik

Kaynak içerikte güvenirlilik bilgisi '-' olarak belirtilmiştir. Psikometrik açıdan, bir ölçeğin güvenilir olması, ölçümlerin tutarlı ve kararlı olması gerektirir. Uyarlama çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılığı (Cronbach alfa katsayısı gibi) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirliğini gösteren analizlerin yapılması beklenir.

Yüksek güvenirlilik katsayıları, Bastırma Duyarlılık Ölçeği'nin ölçtüğü yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve ölçüm hatalarının düşük olduğunu gösterir. Detaylı güvenirlilik verileri için Bayezid'in orijinal makalesine başvurulmalıdır.

Faktör Analizi

Bastırma Duyarlılık Ölçeği'nin Türk kültürüne uyarlanması sürecinde, orijinal ölçeğin faktör yapısının korunup korunmadığını incelemek amacıyla faktör analizi (genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi veya Doğrulayıcı Faktör Analizi) uygulanmıştır.

Faktör analizi, ölçek maddelerinin hangi temel boyutlar altında toplandığını ve bu boyutların teorik olarak beklenen bastırma yapıyla ne kadar örtüşüğünü ortaya koyar. Bu analizler, ölçeğin yapısal geçerliliğinin temel dayanağını oluşturur ve Türk kültüründeki bastırma yapısının boyutları tanımlamada yardımcı olmuştur.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation) / Öz Bildirim Envanteri

Format: Kaynakta belirtilmemiştir. Genellikle 5'li veya 7'li Likert ölçeği derecelendirme formatı kullanılır.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yetkinler (Örneklem detayları uyarlama makalesinde yer almaktadır.)

Yaş Grubu: Genellikle üniversite öğrencileri veya genel yetkin popülasyonu.

Popülasyon Detayları: Detaylı örneklem bilgisi (büyüklük, demografik dağılım) Bayezid (2000) makalesinde bulunmaktadır.

Test Metodolojisi: Katılımcıların kendilerine sunulan maddeleri, kendilerini ne ölçüde temsil ettiğine göre değerlendirilmesi esasına dayanır.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Savunma, Represyon, Adaptasyon, Psikolojik Ölçme, Psikanalitik Kuram, Düşünen Adam.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Belirtilmemiştir.

Bağlantı E-posta Adresleri: Belirtilmemiştir.

Yazma Adresi: Belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yeri

Test Yeri (Uyarlama): 2000

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanımı ve izin şartları hakkında kesin bilgi mevcut değildir. Akademik kullanım için genellikle kaynak belirtilerek izin alınması gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [bastirma-duyarlilik-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Bayezid, G. (2000). Bastırma Duyarlılık Ölçeğinin Türk kültürüne uyarlama çalışması. *Düşünen Adam*, 13(2), 99-106.

Bayezid, G. (2000). Makalenin tam metnine erişim: [dusunenadamdergisi.org](#).

Bastırma Duyarlılık Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Bastırma Duyarlılık Ölçeği'nin madde içerikleri, bu kaynakta sunulan orijinal içerikte

yer almamaktadır. Madde setine erişim için Bayezid (2000) tarafından yayımlanan orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM